

до Програми містяться прогностні обсяги та джерела фінансування Програми і завдання та заходи з її виконання. Передбачено фінансування Програми за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел.

Водночас реалізація заходів, передбачених зазначеними програмами, напряму залежить від їх фінансування. Через відсутність забезпечення в повному обсязі видатків на їх реалізацію у законах про Державний бюджет України заходи соціального захисту молоді, передбачені зазначеними програмами, здебільшого залишаються нереалізованими, нагальні проблеми молоді – не вирішеними.

1. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05.02.1993 р. №2998-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №16. – Ст. 167.

2. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 01.12.1998 р. №281-XIV //Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №1. – Ст. 2.

3. Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004 - 2008 роки: Закон України від 18.11.2003 р. №1281-IV //Голос України. – 2003. – №239.

4. Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2009-2015 роки: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2009 №41 //Офіційний вісник України.-2009 р. - № 7. – Ст. 217.

ПРАВО ЛЮДИНИ НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ: МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Клименко А.Л.

*викладач кафедри трудового та господарського права факультету №2
Харківського національного університету внутрішніх справ,
канд.юрид.наук*

Соціальна функція держави виявляється в нормативному закріпленні своєї відповідальності держави за належний рівень життя своїх громадян і вільний розвиток кожної особистості з практичною реалізацією

діяльності всіх гілок і рівнів влади. Ця функція розглядається як один з основних напрямків діяльності держави, що проводиться в соціальній сфері її суспільного життя, що охоплює: забезпечення громадянам гідного рівня життя, згладжування соціальних протиріч і реалізація узгоджених.

Уперше про гарантії належного рівня життя громадян згадується в рекомендації МОП № 67 «Про забезпечення доходу», прийнятої в 1944 р. У цьому міжнародному акті в загальній формі зазначається, що державна система забезпечення доходу повинна зменшувати потреби й запобігати злидням шляхом відновлення до прийнятних розмірів доходу, втраченого через непрацездатність (включаючи старість), у зв'язку з нездатністю отримати оплачувану роботу або з причини смерті годувальника. Загальна декларація прав людини (1948 р.) й Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні правах (1966 р), ратифікований Президією Верховної Ради СРСР 18 вересня 1973 р., закріплюють право кожної людини як члена суспільства не тільки, на соціальний захист, а й на гідний життєвий рівень.

Першочергове положення щодо гідного рівня існування людини сформульовано у ст. 25 вказаної Декларації, згідно з якою кожен має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд і належне соціальне обслуговування, який потрібен для підтримки здоров'я й добробуту його самого та її сім'ї, а також право на забезпечення у випадку безробіття, хвороби, інвалідності тощо. У ст.11 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.) закріплені кількісні показники, що стосуються також соціального забезпечення, серед яких право кожного на достатній життєвий рівень для нього та його родини, що включає достатнє харчування, одяг і житло. Указана стаття знайшла своє відбиття у ст. 48 Конституції України.

Держави-учасниці цього Пакту визнають право кожного на гідний життєвий рівень для нього і його родини, що включає в себе належний рівень харчування, одяг і житло, безперервне поліпшення умов життя. Ці держави зобов'язані всіх необхідних заходів з метою здійснення цього права, визнаючи, зокрема, важливе значення міжнародної співпраці, заснованої на добровільній згоді. Право індивіда на належний рівень життя в якості його елементів охоплює: (а) реалізацію прав, необхідних для підтримки його гідності й вільного розвитку в економічній, соціальній і культурній сферах, (б) такий рівень життя, який є необхідним для забезпечення здоров'я й добробуту як самої людини, так і її сім'ї, включаючи право на достатнє харчування, одяг, житло, медичний до-

гляд і належне соціальне обслуговування, соціальне забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності або ж втрати годувальника, страхування старості або іншого випадку втрати засобів для існування з незалежних від людини обставин, також право на безперервне поліпшення умов життя та ін. У сукупності все це й забезпечує для людини нормальне й гідне життя. Проте, незважаючи на специфіку соціальних прав, всі вони мають бути закріплені в національному законодавстві в такий спосіб, щоб були зрозумілими як для системи державних органів, так і для суспільства в цілому й окремих його членів.

Міжнародною організацією праці у 1952 р. прийнято Конвенцію № 102 «Про мінімальні норми соціального забезпечення», використану через деякий час як модель Європейського кодексу соціального забезпечення (далі —ЄКСЗ), а для закріплення найважливішим норм такого забезпечення прийнято рішення розробити до Кодексу ще й проект Протоколу. Сам ЄКСЗ прийнято Комітетом міністрів 11 березня 1964 р. з додатком до нього відповідно вказаного Протоколу. Зазначений Кодекс набрав чинності 17 березня 1968 р. Згодом, у грудні 1973 р. Комітет експертів з питань соціального забезпечення на своєму засіданні дійшов висновку, що в контексті тенденцій і змін як у національному, так і в міжнародному законодавстві у сфері соціального забезпечення цей Європейський Кодекс є застарілим, у зв'язку з чим треба підготувати проєкт його перегляду. У результаті цього 6 листопада 1990 р. Комітет міністрів схвалив переглянутий Кодекс, який став відкрити для підписання. Отже, ЄКСЗ, Протокол до нього й ЄКСЗ (переглянутий) стали базовими нормативними документами Ради Європи в царині соціального забезпечення.

За Генеральної угодою на 2008–2009 роки й на 2010–2012 роки (п. 4.21) Кабінет Міністрів України зобов'язався вивчити питання щодо ратифікації державою Європейської соціальної хартії (у повному обсязі), Європейського кодексу соціального забезпечення, Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення, Конвенції МОП № 117 про основну мету та норми соціальної політики і внести відповідні законопроекти до Верховної Ради України. Конвенції містять зобов'язання держав надавати найманим працівникам умови для підвищення їх життєвого рівня, підтримувати встановлений шляхом офіційних обстежень належний прожитковий мінімум. Угода про асоціацію між ЄС та Україною, підписана 21 березня 2014 р., вимагає від Уряду України «посилення рівня соціального захисту та модернізації систем

соціального захисту, зокрема щодо якості, доступності та фінансової стабільності», а Урядом України були підтримані пропозиції стосовно ратифікації вищевказаних документів. Особливо варто зазначити, що аналіз порівняльно-правовий аналіз міжнародно-правових стандартів соціального забезпечення й законодавства України щодо основних соціальних прав дозволяє дійти висновку, що законодавство українське не повністю відповідає вимогам міжнародних соціальних стандартів, але в той же час містить навіть більш високі стандарти. Зокрема, вивчення положень національного законодавства свідчить, що вітчизняні норми не лише відповідають Конвенції №102, а за деякими чинниками навіть перевищують її мінімальні вимоги, саме: -законодавством охоплено ширше коло осіб, яким гарантується соціальний захист, наприклад: (а) пенсійне забезпечення працівників, зайнятих на підземних і відкритих гірничих роботах і в металургії; (б) пільгові категорії працівників зайнятих на роботах за списками № 1 і № 2; (в) окремі категорії працівників за вислугу років; (г) інші категорії осіб — багатодітні матері й матері інвалідів з дитинства, а за відсутності матері пенсія призначається батьку та ін. Особливості пенсійного забезпечення зазначених категорій осіб зменшують вимоги щодо досягнення пенсійного віку на 5 років, а в деяких випадках і на 10 років за наявності страхового стажу, У Конвенції жодних пільгових норм не передбачено; -у Сімейному кодексі України вказано, що «правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття», що «неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Визначення понять «дитина», і «дорослий вік» змінюється залежно від культурних особливостей кожної країни. Конвенція з прав дитини визначає дитину як людську істоту, яка не досягла віку вісімнадцяти років. У Конвенції №102 цей термін означає дитину, яка не досягла віку закінчення шкільної освіти або не досягла 15 річного віку. Згідно розд. Х «Допомога у зв'язку з втратою годувальника» у ст. 60 говориться, що «охоплюваний ризик включає втрату засобів до існування вдовою або дитиною внаслідок смерті годувальника...», тобто до закінчення нею шкільної освіти або досягнення 15 річного віку.

Забезпечення кожному достатнього рівня життя й соціальної захищеності є метою, на яку спрямована вся система соціально-економічних прав. Незалежно від рівня економічного розвитку країни у ній завжди існують люди, які з незалежних від них причин не здатні матеріально забезпечити себе. Це діти, літні люди, а також ті, хто не може працюва-

ти у зв'язку з тимчасовою або постійною втратою здоров'я. І в такому випадку право на соціальний захист є безпосередньою гарантією права на життя, оскільки, без такого захисту з боку держави ці категорії громадян просто не зможуть вижити. Серед науковців точка зору про взаємозв'язок права на соціальний захист людини з правом на життя з часом отримує все більший розвиток. Подібний підхід обґрунтований тим, що право на життя не може бути відокремленим від права на достатній його рівень, на соціальний захист з боку держави, громадянином якої є людина. Особа, яка потребує джерел до існування, вправі задовольняти свої основні людські потреби. У цьому випадку йдеться про можливість існування, за допомогою організованої державою системи соціального захисту.

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Комісарчук Ю.А.

*доцент кафедри кримінального процесу
кандидат юридичних наук*

*Львівський державний університет внутрішніх справ
м. Львів, Україна*

Моняков М.М.

*курсант 4-го курсу
Факультету №1*

*Львівський державний університет внутрішніх справ
м. Львів, Україна*

Одним із вагомих і важких рішень для слідчого, прокурора та суду під час досудового розслідування (судового розгляду) є застосування до особи найсуворішого запобіжного заходу, який передбачений Кримінальним процесуальним Кодексом – тримання під вартою. Важливість прийняття цього рішення зумовлена тим, що даний захід полягає в ув'язненні й утриманні особи під вартою, тобто ізолює особу від суспільства, тим самим порушуючи право особи на свободу та особисту